

T. B. M. M.

(S. Sayısı : 657)

Bankalar Kanunu, Sigorta Murakabe Kanunu ve Türk Ticaret Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yetki Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/690)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG/101-737/03386

5. 5.1994

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Devlet Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 4.5.1994 tarihinde kararlaştırılan "Bankalar Kanunu, Sigorta Murakabe Kanunu ve Türk Ticaret Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yetki Kanunu Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Tansu Çiller
Başbakan

GEREKÇE

GENEL GEREKÇE

Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri Hakkındaki Bazı Kanunlar ile Teşkilat Kanunlarında Değişiklik Yapılmasına Dair 24.6.1993 tarihli ve 3911 sayılı Yetki Kanunu, Anayasa Mahkemesininin 16.9.1993 gün ve Esas : 1993/26, Karar 1993/28 sayılı kararıyla iptal edilmiştir. Aynı Kanuna dayanılarak yürürlüğe konulan 15.9.1993 günlü ve 510 sayılı "Sigorta Murakabe Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Hükmünde Kararname" ile 16.9.1993 günlü, 512 sayılı "Bankalar Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Hükmünde Kararname" de anayasal dayanaktan yoksun kalmaları nedeniyle iptal edilmiştir. Bu Kanun Hükmünde Kararnamelerin iptaline karar verilmesi ile meydana gelen hukuksal boşluk kamu yararını olumsuz yönde etkileyecek nitelikte olduklarından, gerekli göreceği yeni düzenlemeleri yapması için Yasama organına süre tanımak amacıyla iptal kararların Resmi Gazetede yayımlanmalarından başlayarak altı ay sonra yürürlüğe girmeleri de sözügeçen Yüksek Mahkemece uygun bulunmuştur.

Kanun Hükmünde Kararnamelerin yürürlükten kalkmaları, malî sektörde yaşanmakta olan belirsizlik ve güvensizlik ortamı da dikkate alınırca bankacılık ve sigortacılık alanlarında büyük hukukî boşluklar meydana getirecektir. Kamu düzeni ve ekonomik ihtiyaçlar böyle bir boşluğun oluşmamasını gerektirmektedir. Bu nedenle ivedilik gösteren, kapsamı sınırlı bir konuda Kanun Hükmünde Kararname ile düzenleme yetkisinin Hükümete verilmesi için bu tasarı hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Genel gerekçede yer aldığı şekilde tasarının amacını düzenlemektedir.

Madde 2. — Kanunun kapsamını belirlemektedir.

Madde 4. — Yetki süresi, birden fazla kanun hükmünde kararname çıkarılması sözkonusu olabileceği, bunların hazırlanmasının da zaman alabileceği mülahazası ile altı ay olarak öngörül-
miştir.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

Esas No. : 1/690

Karar No. : 46

12.5.1994

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Devlet Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 5.5.1994 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 9.5.1994 tarihinde Komisyonumuza havale edilen "Bankalar Kanunu, Sigorta Murakabe Kanunu ve Türk Ticaret Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yetki Kanunu Tasarısı" Komisyonumuzun 12.5.1994 tarihinde yaptığı 54 üncü birleşimde Hükümeti Temsilen Devlet Bakanı Aykon Doğan'ın başkanlığında, Maliye Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı ve Hazine ve Dışticaret Müsteşarlığı temsilcilerinin de katılmalarıyla incelenip görüşülmüştür.

Bilindiği gibi, 24.6.1993 tarihi ve 3911 Sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri Hakkındaki Bazı Kanunlar ile Teşkilat Kanunlarında Değişiklik Yapılmasına Dair Yetki Kanunu, Anayasa Mahkemesinin 16.9.1993 gün ve Esas 1993/26, Karar 1993/28 sayılı kararıyla iptal edilmiştir. Aynı Kanuna dayanılarak yürürlüğe konulan 15.9.1993 gün ve 510 sayılı "Sigorta Murakabe Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Hükmünde Kararname" ile 16.9.1993 gün ve 512 sayılı "Bankalar Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Hükmünde Kararname" de yasal dayanaktan yoksun kalmaları nedeniyle iptal edilmişlerdir. Ancak, Anayasa Mahkemesi Kanun Hükmünde Kararnamelerin iptaline karar verilmesi ile meydana gelen hukukî boşluğun kamu yararını olumsuz yönde etkileyecek nitelikte olması nedeniyle, gerekli yeni düzenlemelerin yapılabilmesi amacıyla Anayasanın 153 üncü ve 2949 sayılı Kanununun 53 üncü maddeleri gereğince iptal kararlarının Resmî Gazetede yayımlanmasından başlayarak altı ay sonra yürürlüğe girmelerini de uygun bulmuştur.

Tasarı ile; malî piyasaların güven ve istikrar içinde, ekonomik ve sosyal ihtiyaçlara uygun olarak çalışmasını sağlayacak ve bu hususta hukukî boşluk doğmasını önleyecek zorunlu ve ivedi düzenlemelerin yapılması amacıyla Bakanlar Kuruluna kapsamı sınırlı konularda Kanun Hükmünde Kararname çıkarma yetkisi verilmesi amaçlanmaktadır.

Komisyonumuzda yapılan görüşmelerde;

- Tasarı ile, bankalardaki mevduat kaçışlarının önleyici tedbirlerin alınması gerektiği,
- Malî piyasaların belirsizlik ve güvensizlik ortamında bulunmasının doğru olmadığı,
- Hükümetin bankalardaki mevduatı güvence altına alan kararının bir zorunluluktan kay-

naklandığı ancak, bu karara gerek kalmayacak denetim mekanizmalarının yeterli hale getirilmesi gerektiği,

şeklindeki eleştiri ve görüşleri takiben Hükümet adına yapılan açıklamalarda;

— Tasarının Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçeleri paralelinde hazırlandığı,

— Bu defa getirilen yetki yasasının kapsamının daha önceki yetki yasasına göre oldukça dar kapsamlı tutulduğu,

— Bankaların devlet güvencesine alınmasının yerinde olduğu, son uygulanan para politikaları ile banka mevduatlarının yükselen bir trende girdiği,

— Anayasa Mahkemesince iptal edilen söz konusu iki Kanun Hükmünde Kararnamenin verilen süre içerisinde yenilenememesi halinde Bankalar Kanunu mevzuatının yürürlükten kalkması gibi çok ciddi sıkıntılardan doğabileceği ve süre açısından konunun aciliyeti bulunduğu,

— Bankaların denetiminin ilgili organlarınca titizlikle sürdürüldüğü, ancak bu konuda daha geniş düzenlemelere gidileceği,

şeklindeki açıklamaları müteakip tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca da benimsenerek maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının 2 nci maddesinin 1 inci fıkrası, ileride olması muhtemel tartışmaları önlemek amacıyla, "Bu Kanuna göre çıkarılacak Kanun Hükmünde Kararnameler gerektiğinde madde ve bölüm başlıkları da dahil olmak üzere" şeklinde yeniden düzenlenmek suretiyle,

— 1, 3 ve 4 üncü maddeler ile yürürlük ve yürütmeye ilişkin 5 ve 6 ncı maddeler ise aynen, kabul edilmiştir.

Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan
İlyas Aktaş
Samsun

Sözcü
Yılmaz Ovalı
Bursa

Üye
Gaffar Yakın
Afyon

Üye
M. Nedim Budak
Ankara

Muhalefet şerhim eklidir.

Üye
Bahattin Şeker
Bilecik

Başkanvekili
Mehmet Dönen
Hatay

Üye
Veli Andaç Durak
Adana

Üye
Bilal Güngör
Ankara

Üye
Süleyman Hatinoğlu
Artvin

Muhalefet şerhim eklidir.

Üye
Edip Safder Gaydalı
Bitlis
Muhalefet şerhim eklidir.

Üye
Zeki Ergezen
Bitlis
İmzada bulunamadı

Üye
A. Adnan Türkoğlu
Çorum

Üye
Mehmet Gözlükaya
Denizli

Üye
Mehmet Alp
Kars

Üye
Osman Develioğlu
Kayseri
İmzada bulunamadı

Üye
Alaettin Kurt
Kocaeli

Üye
Mustafa Ünal
Konya
Muhalefetim (M.Ş. eklidir.)

Üye
Nevzat Özer
Muğla
Muhalefet şerhim eklidir.

Üye
Koray Aydın
Trabzon

Üye
Nevfel Şahin
Çanakkale

Üye
Muharrem Şemsek
Çorum

Üye
Z. Selçuk Maruflu
İstanbul
Muhalefet şerhim eklidir.

Üye
Yahya Uslu
Manisa

Üye
Abdullah Gül
Kayseri
İmzada bulunamadı

Üye
Mehmet Ali Yavuz
Konya

Üye
Münir Doğan Ölmeztoprak
Malatya

Üye
Hasan Peker
Tekirdağ

Üye
Vahdet Sinan Yerlikaya
Tunceli

MUHALEFET ŞERHİ

Bankalar Kanunu, Sigorta Murakebe Kanunu ve Türk Ticaret Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yetki Kanunu tasarısına muhalifiz.

Bu hükümetin uyguladığı yanlış ve vukufsuz politikalar sonucu; 1983 yılından itibaren gelişen ve büyüyen Türk ekonomisi, krize sokulmuş ve itibar yitirme durumuna getirilmiştir.

Enflasyon 4 Mayıs 1994 yılı itibariyle yıllık % 125'i bulmuştur.

Yasanın Birinci maddesi malî piyasalarda güven ve istikrar bırakılmadığını ikrar etmektedir.

Yasa ile Bankalar Kanununun 100 maddesinin (45) maddesi değiştirilmektedir. Ayrıca, Si-

gorta Murakebe Kanununun 60 maddesinden 30 maddesinin deęiřtirilmesi için yetki istenmektedir.

Ekonomiden sorumlu Devlet Bakanı, bu hükümet döneminde faaliyetleri durdurulan (batırılan) bankalardan mülhem olarak, badema banka yöneticilerinin faaliyetlerine bazı müeyyideler ve yükümlülükler getirilceğini beyan etmektedir. Talebimiz; banka batıran banka yöneticilerine sorumluluk ve yaptırım getirilirken, bu sorumluluğun geriye doğru işlemesi ve daha önceki yıllarda da banka batıranların da muahaze edilmeleridir.

Deęiřecek maddelerin sayısının yüksek oluşu, muhtevalarının önemli oluşu bunun yetki verilmesi biçiminde amirde değil, değişecek, tüm hükümlerinde yer alacağı asıl yasanın görüşülmesi şeklinde olmasını haklı çıkarmaktadır.

Kanun Hükümünde Kararname çıkarılması, gecikmesinde mähzur bulunabilecek durumlarda; Hükümetlere imkân tanıyan bir Anayasa hükmüdür.

Bu yetki güvenilir, inanılır Hükümetlere verilmelidir. Ancak bu Hükümetin güvenilirliği kalmamış diye düşüntüyoruz.

Bu nedenle, yetki verilmesinde kuşkularımız mevcuttur.

Bu nedenle, yetki verilmesini uygun görmüyoruz.

Selçuk Maruflu
İstanbul

Mehmet Nedim Budak
Ankara

Edip Safder Gaydalı
Bitlis

Süleyman Hatinoğlu
Artvin

Nevşat Özer
Muğla

MUHALEFET ŞERHİ

Bankalar ve sigortalarla ilgili yetki tasarısına

1. Yetkinin acil durumlar dışında hem de sık sık kullanılmasını antidemokratik bir tavır olarak değerlendirdiğimizden,
2. Hükümet, özellikle de Başbakan güvenilirliğini yitirdiğinden, Muhalif olduğumuzu bildirir muhalefet şerhidir.

Prof. Dr. Mustafa Ünaldi
Konya

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Bankalar Kanunu, Sigorta Murakabe Kanunu ve Türk Ticaret Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yetki Kanunu Tasarısı

Amaç

MADDE 1. — Malî piyasaların güven ve istikrar içinde, ekonomik ve sosyal ihtiyaçlara uygun olarak çalışmasını sağlayacak ve ekonomi hukukunda boşluk doğmasını önleyecek zorunlu ve ivedi düzenlemelerin yapılması amacıyla Bakanlar Kuruluna Kanun Hükmünde Kararname çıkarma yetkisi verilmiştir.

Kapsam

MADDE 2. — Bu Kanuna göre çıkarılacak Kanun Hükmünde Kararnameler;

a) 3182 sayılı Bankalar Kanununun, 512 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 19, 20, 23, 31, 33, 37, 38, 39, 41, 44, 46, 47, 50, 51, 52, 54, 57, 62, 64, 68, 69, 74, 83, 90, 91, 92, 93, 94, 95 ile 65, 66, 67, 70 ve 71 inci maddelerinde yapılacak değişikliklerle bunlara ilişkin geçici hükümleri ve bu düzenlemelerin sonucu olarak kaldırılacak hükümleri,

b) 7397 sayılı Sigorta Murakabe Kanununun 510 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 20, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 32, 34, 37, 38, 39, 58 ile 41 inci maddelerinde yapılacak değişikliklerle bunlara ilişkin geçici hükümleri, bu düzenlemelerin sonucu olarak kaldırılacak hükümleri,

c) 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun sigorta sözleşmesine ilişkin 1267, 1294, 1295, 1296 ve 1297 nci maddelerinde yapılacak değişiklikleri,

kapsar.

İlkeler

MADDE 3. — Bakanlar Kurulu, birinci madde ile verilen yetkiyi kullanırken aşağıdaki ilkelere gözümlünde bulundurur:

a) Kaynakların ekonomik ve sosyal ihtiyaçlara uygun ve rasyonel kullanılmasını ve ekonomik istikrarı sağlamak,

b) Bankaların kuruluş ve faaliyetlerini yeniden düzenlemek, hukukî ve malî bünyelerini tasarrufları güven altında tutacak şekilde takviye etmek,

c) Türk sigorta sektörünün gelişimini hızlandırmak, sigorta şirketlerinin kuruluş ve faaliyetlerini düzenlemek suretiyle malî bünyelerini güçlendirmek, sigorta akdinin tarafları arasındaki ilişkileri iyileştirmek.

Yetki Süresi

MADDE 4. — Bu Kanunla Bakanlar Kuruluna verilen yetki 6 ay süre ile geçerlidir. Bu süre içinde Bakanlar Kurulu birden fazla Kanun Hükmünde Kararname çıkartabilir.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN
**Bankalar Kanunu, Sigorta Murakabe Kanunu ve Türk Ticaret Kanununun
Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yetki Kanunu Tasarısı**

Amaç

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Kapsam

MADDE 2. — Bu Kanuna göre çıkarılacak Kanun Hükmünde Kararnameler, gerektiğinde madde ve bölüm başlıkları da dahil olmak üzere;

a) 3182 Sayılı Bankalar Kanununun, 512 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 19, 20, 23, 31, 33, 37, 38, 39, 41, 44, 46, 47, 50, 51, 52, 54, 57, 62, 64, 68, 69, 74, 83, 90, 91, 92, 93, 94, 95 ile 65, 66, 67, 70 ve 71 inci maddelerinde yapılacak değişikliklerle bunlara ilişkin geçici hükümleri ve bu düzenlemelerin sonucu olarak kaldırılacak hükümleri,

b) 7397 sayılı Sigorta Murakabe Kanununun 510 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 20, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 32, 34, 37, 38, 39, 58 ile 41 inci maddelerinde yapılacak değişikliklerle bunlara ilişkin geçici hükümleri, bu düzenlemelerin sonucu olarak kaldırılacak hükümleri,

c) 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun sigorta sözleşmesine ilişkin 1267, 1294, 1295, 1296 ve 1297 nci maddelerinde yapılacak değişiklikleri,

kapsar.

İlkeler

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Yetki Süresi

MADDE 4. — Tasarının 4 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 5. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Prof. Dr. T. Çiller
Başbakan

Devlet Bakanı ve Başb. Yrd.
M. Karayalçın

Devlet Bakanı
Y. Aktuna

Devlet Bakanı
İ. Tez

Devlet Bakanı
T. Akyol

Devlet Bakanı
N. Kurt

Devlet Bakanı
A. A. Doğan

Devlet Bakanı
E. Şahin

Devlet Bakanı
Ş. Erdem

Millî Savunma Bakanı
M. Gölhan

Dışişleri Bakanı V.
O. Kumbaracıbaşı

Millî Eğitim Bakanı
N. Ayaz

Sağlık Bakanı V.
Y. Aktuna

Tarım ve Köyişleri Bakanı
R. Şahin

Sanayi ve Ticaret Bakanı
M. T. Köse

Kültür Bakanı
D. F. Sağlar

Orman Bakanı
H. Ekinci

Devlet Bakanı
N. Cevheri

Devlet Bakanı
A. Ş. Ereğ

Devlet Bakanı
B. S. Dağ

Devlet Bakanı
M. A. Yılmaz

Devlet Bakanı
M. Kahraman

Devlet Bakanı
A. Ataç

Devlet Bakanı
N. Tekinel

Adalet Bakanı
M. S. Oktay

İçişleri Bakanı
N. Menteşe

Maliye Bakanı
İ. Atilla

Bay. ve İskân Bakanı
O. Kumbaracıbaşı

Ulaştırma Bakanı
M. Köstepen

Çal. ve Sos. Gtív. Bakanı
M. Moğultay

Enerji ve Tabîî Kay. Bakanı V.
R. Şahin

Turizm Bakanı
A. Ateş

Çevre Bakanı
R. Akçalı

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 5. — Tasarının 5 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Tasarının 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

